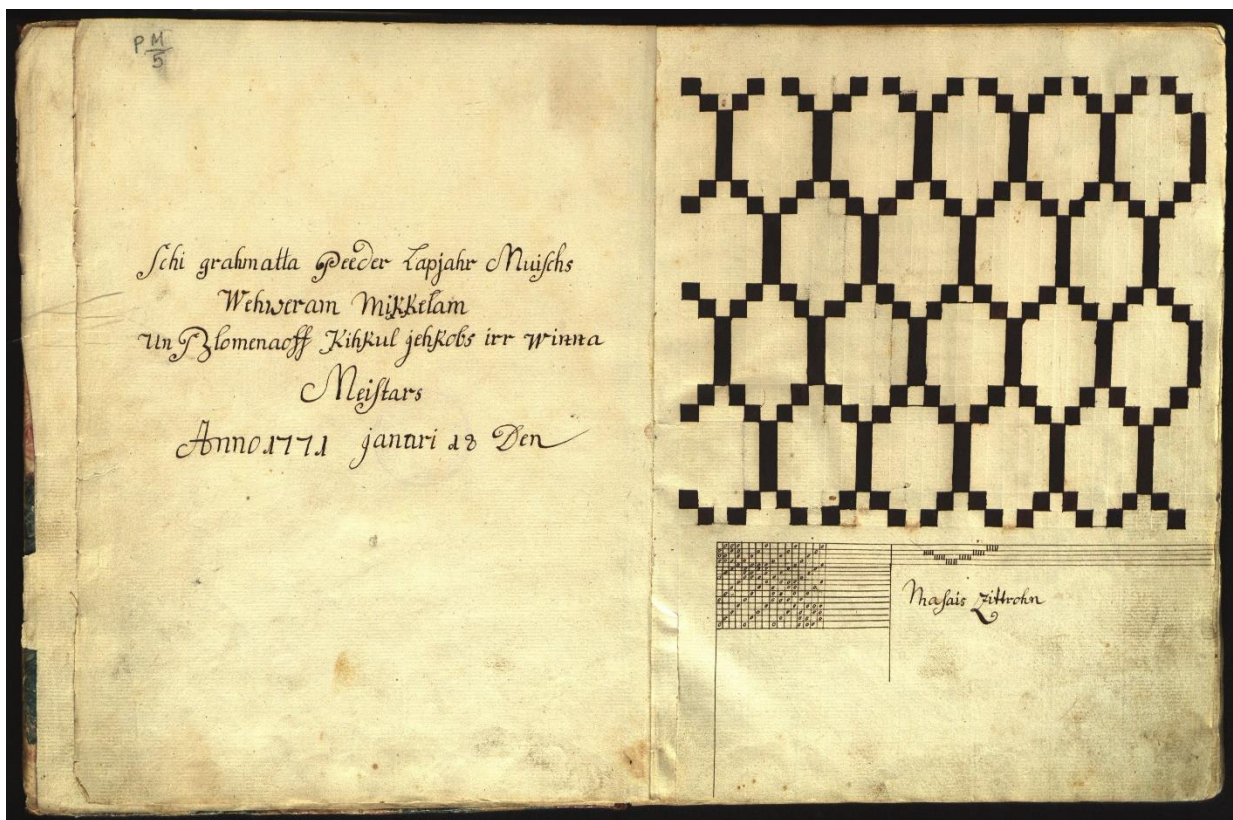

OZOLMUIŽAS MIĶEĻA “AUDĒJU GRĀMATA” (1771)

Ilga Mantiniece, LU Bibliotēkas eksperte

Latvijas Universitātes Bibliotēkas unikālo grāmatu klāstā izceļas kāda ar roku rakstīta un zīmēta grāmata - 18. gadsimta otrajā pusē dzīvojuša Vidzemes audēja veidotais audumu rakstu paraugu krājums. Grāmatas atvērums vēstī: “Šī grāmata pieder Lapjāru muižas vēverim Miķelim un Blomes Ķikuļa Jēkabs ir viņa meistars. 1771. gada 18. janvārī.” LU Bibliotēkā šis sējums nonācis, 1932. gadā iegādājoties bibliofila grāmatizdevēja Jāņa Rapas (1885-1941) savāktu grāmatu kolekciju “Baltica”.

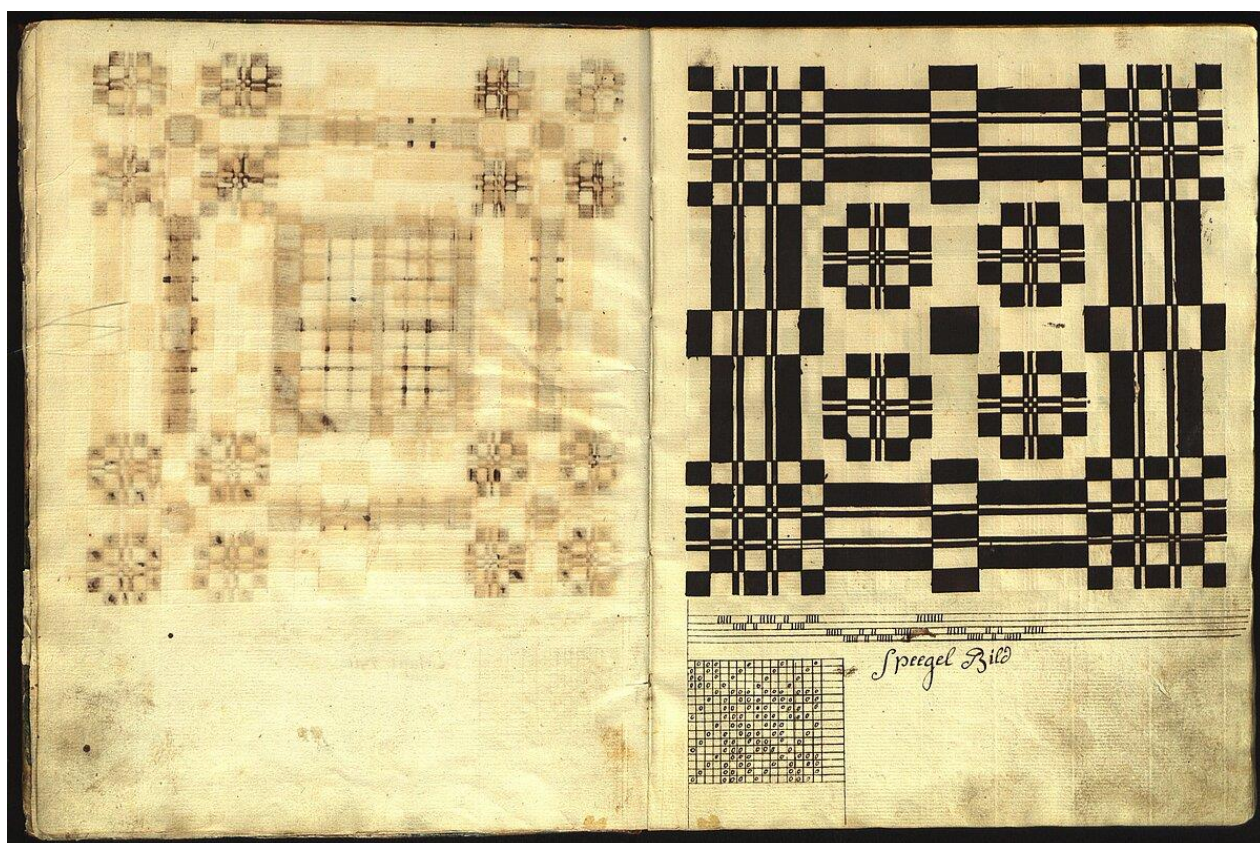

Ozolmuižas Miķeļa dreļļu rakstu paraugu krājuma īpašuma ieraksts

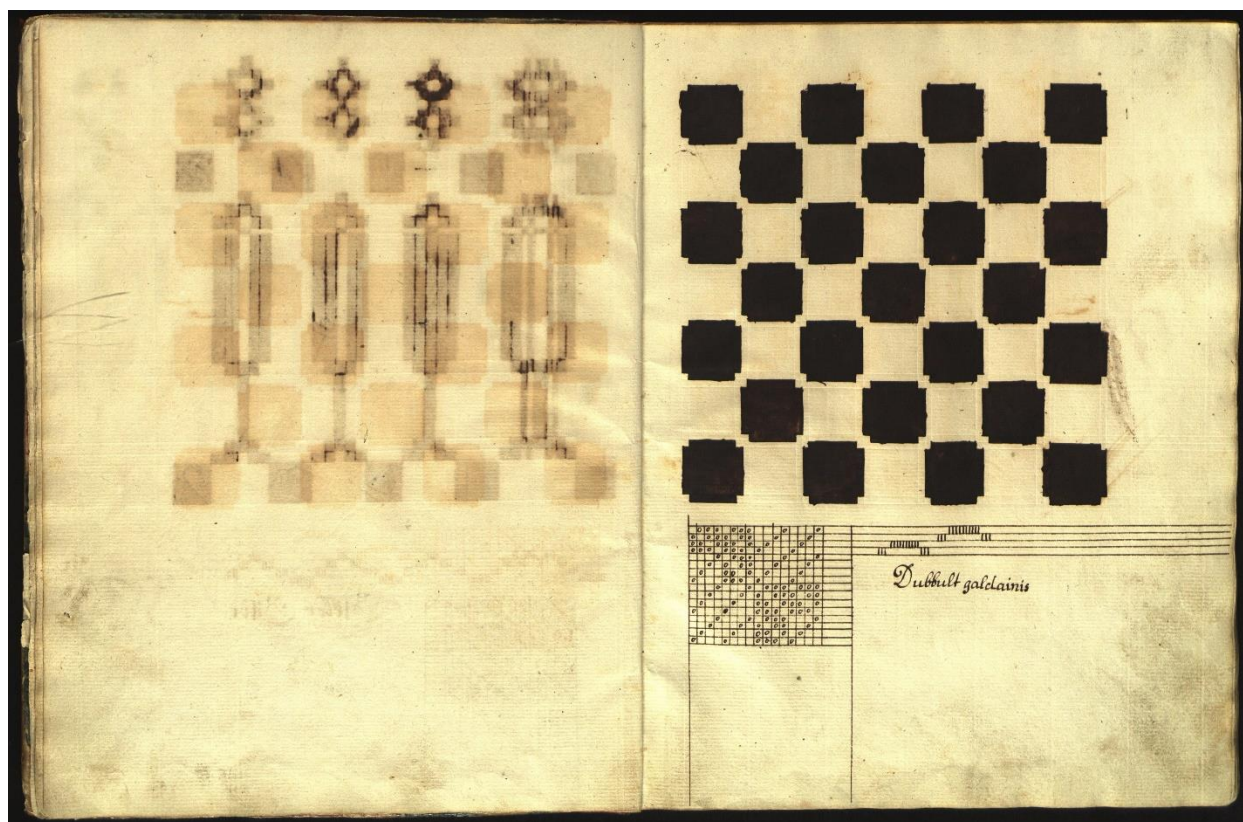
Krājums pazīstams ar vairākiem nosaukumiem, tas zināms gan kā “Ozolmuižas audēja Miķeļa audumu rakstu paraugu grāmata”, gan kā “Ozolu muižas vēvera Miķeļa dreļļu rakstu krājums”. Tas pieminēts arī Alekseja Apīņa darbā “Latviešu grāmatniecība” (1977):

“Hernhūtiešu novados amatnieku vidū bija pazīstamas arī “audēju grāmatas”-krājumi ar audumu rakstu zīmējumiem, nosaukumiem un piezīmēm. Tās norakstīja no ievērojamu audēju paraugiem (vecāko zināmo 1771. g. pagatavojis Ozolmuižas audējs Miķelis, kas mācījies pie Ķikuļa Jēkaba Blomos), nereti glabāja vairākas paaudzes. “Audēju grāmatās” parādījās jauns informācijas veids - tehniskā informācija ražošanai, tās uzskatāmas par latviešu tehnikas literatūras aizsākumu.”.

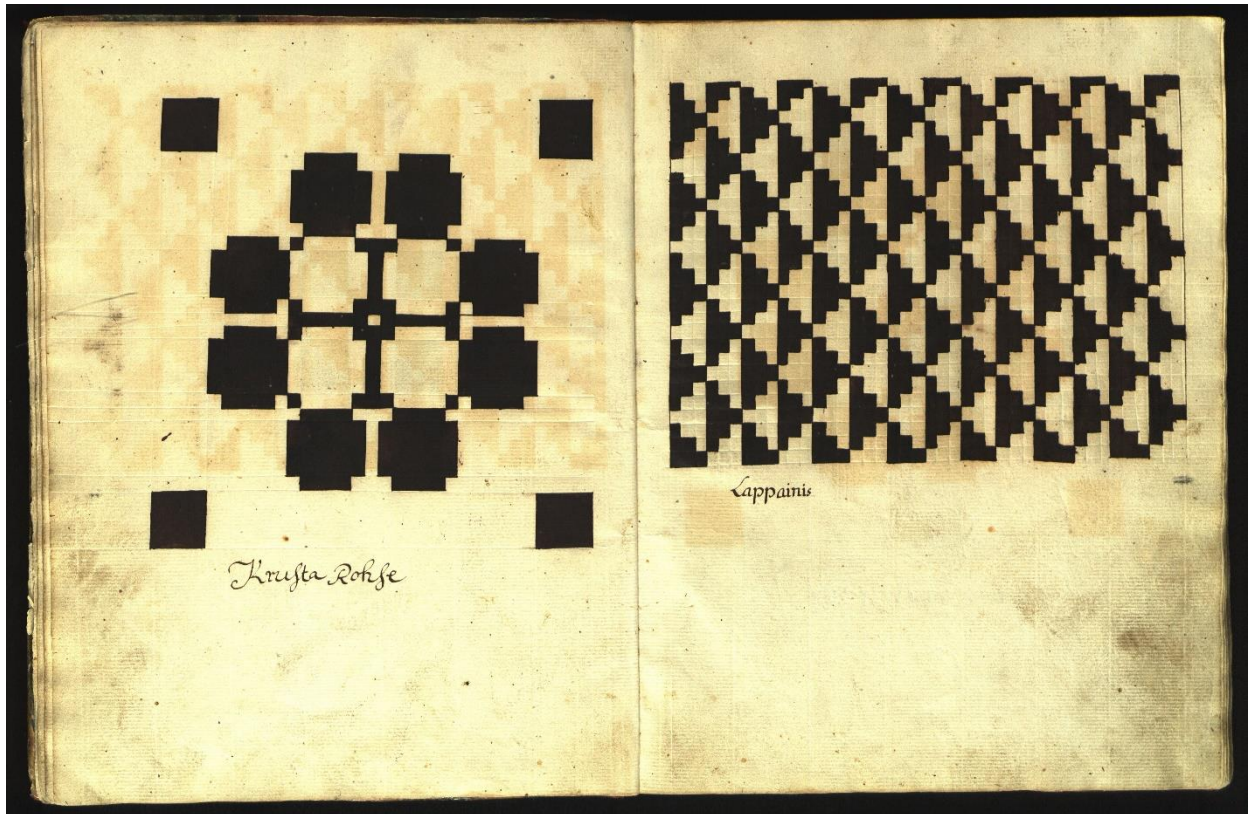
Rakstu paraugi no audumu rakstu grāmatas

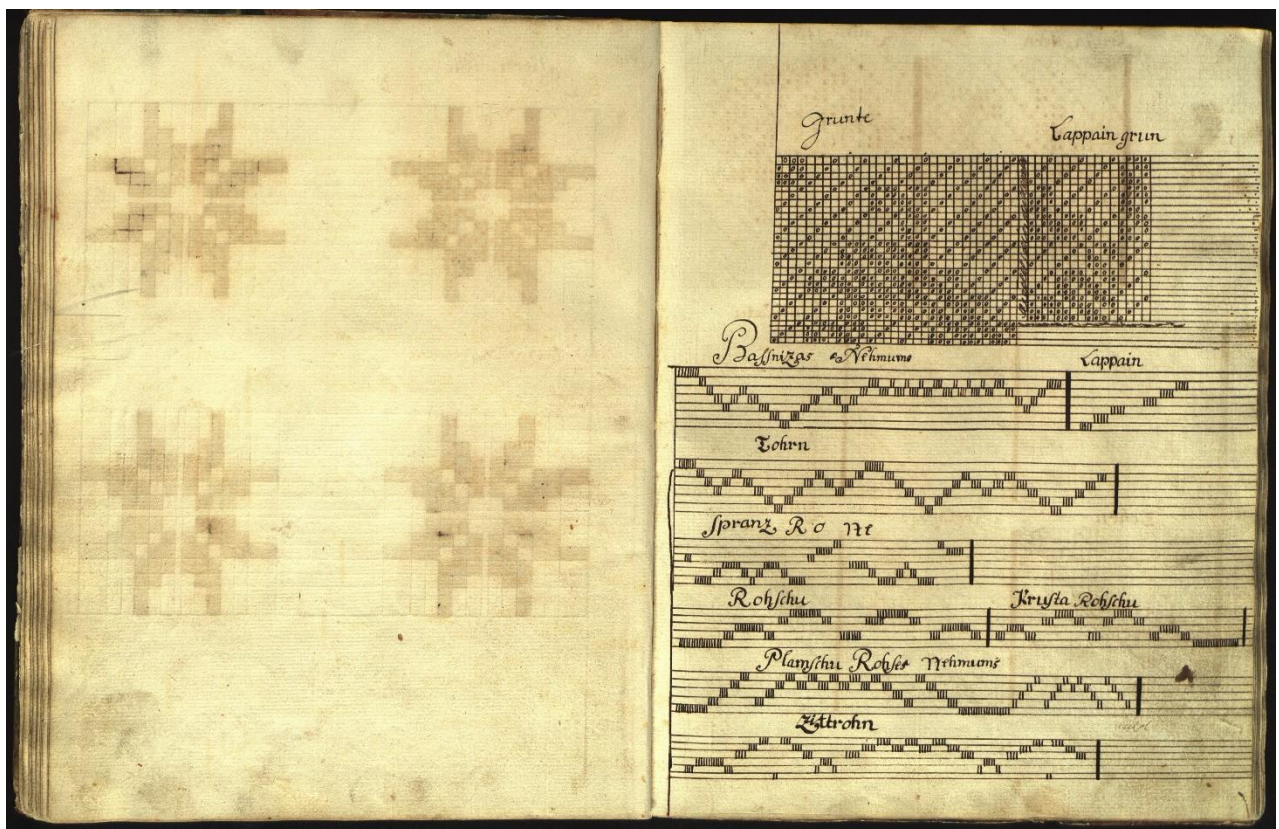
Spoguļa raksts jeb "Spieģeļa bilde"

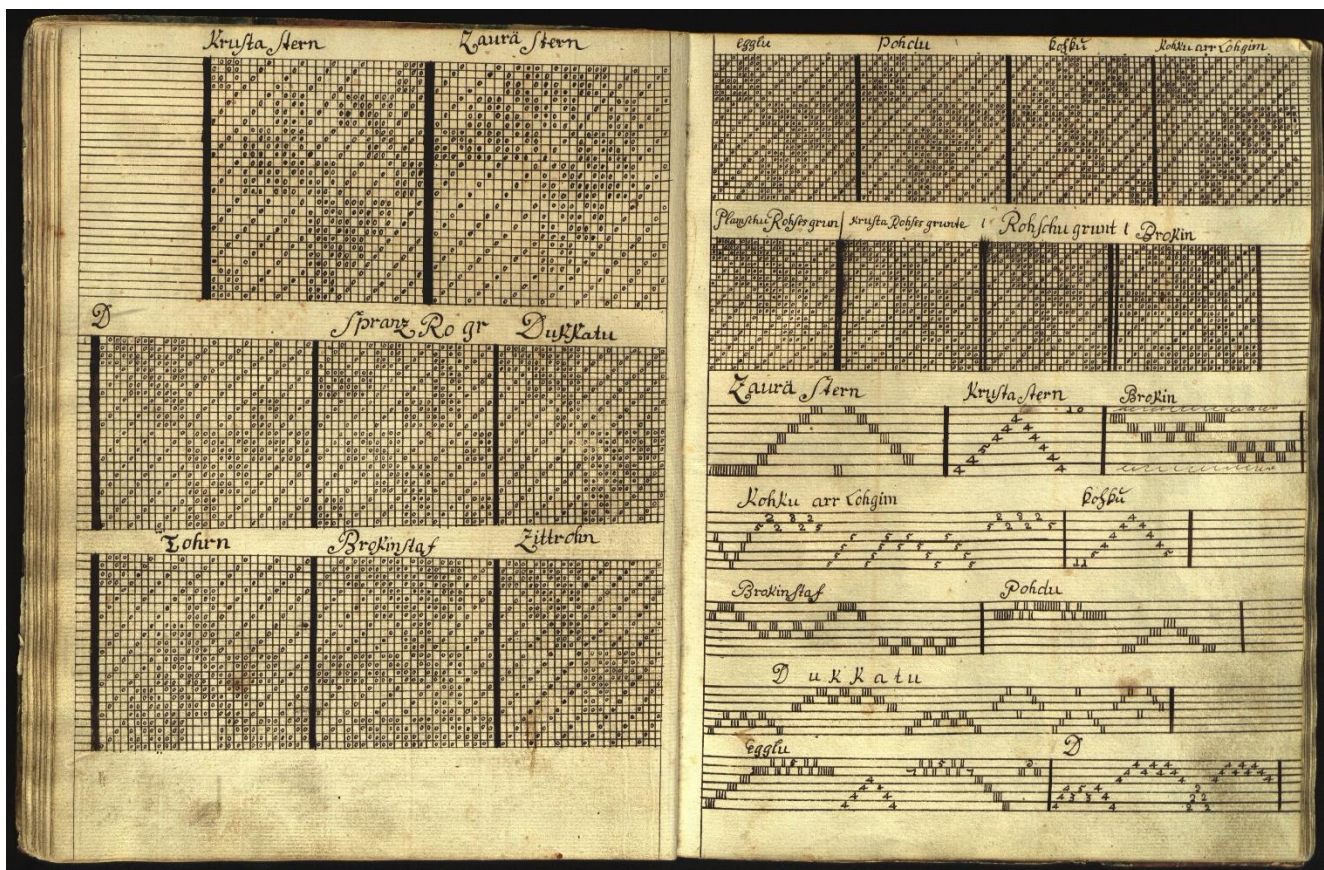
Dubultais galdainis, rūtojums

Krusta roze. Lappainis

Aušanas "smalkumi"

No audēju gudrību pūra

Izmēra ziņā nelielajā krājumā (27x21 cm) laika gaitā ar tehniskajiem oriģinālzīmējumiem aizpildītas 32 nenumurētas lapas; vairāk kā 20 lapas vēl ir palikušas tukšas. Iespējams, ka Miķeļa meistara Ķikuļa Jēkaba pāragrā nāve ieslodzījumā Rīgas cietumā liegusi māceklim iegūt vēl vairāk audumu rakstu paraugu, un krājuma papildināšana apsīkusi.